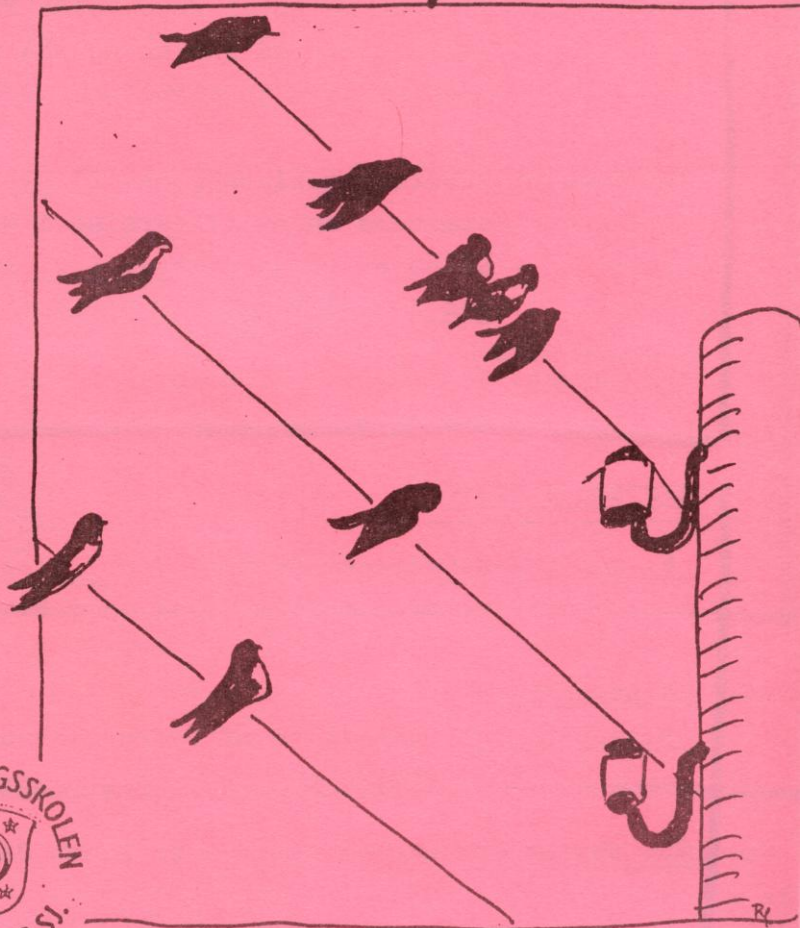

UNDER KASTANIEN

efterår 84

S I D E N   S I D S T :

AUGUST MÅNED

13. august: Nyt skoleår begyndte, og Ruth Christensen og Solveig Staunsholm begyndte som nyansatte lærere.

Kirsten og Peter Krue holdt 25-års jubilæum her ved skolen og Jon Spaanhede havde 25-års jubilæum som lærer.

20. august: 2 børnehaveklasser med 35 nye elever startede en ny tilværelse i skolen. Så nu er vi 375 elever i 21 klasser med 42 lærere.

29. august: 5ab teater: Si Senora.

SEPTEMBER MÅNED

6. september: Orienteringsmøde for 7.klasserne om kursusdeling eller ej i 8. klasse.

8. september-

9. september : Udstilling af P-fagsarbejder i PAK-HUSET, ca. 200 besøgte udstillingen

25. september: Svensk gæstelærer Steen Jansson i 10b.

28. september-

29. september: Skolenavn og lærere holdt pædagogisk week-end om ny teknologi og skolens fremtid.

I efteråret har skolens fodboldhold deltaget i EKSTRABLADETS LANDSFODBOLDTURNERING med kampe mod RØRVIG FRISKOLE, NORDGÅRDSSKOLEN, BOBJERGSKOLEN i ASNÆS og JYDERUP KOMMUNESKOLE. De fortsatte den 8. oktober i Kalundborg og *tabte 0-1, desværre - Nu gik det ellers så godt!!*
ATLETIKSTEVNE i HOLBÆK og senere i RINGSTED.

LEJRSKOLEOPHOLD:

21/8. - 24/8. : 8a - SØNDERJYLLAND

10/9 - 14/9. : 10b Karup

24/9 - 28/9. : 10a Brandbjerg Højskole
ved Vejle.

1/10 - 7/10 : 9b - Norge

ERHVERVSPRAKTIK

9a og b var fra 3/9 til 15/9 mange forskellige steder.

- OG der er taget hul på sæsonen for forældremøder. Der har allerede været afholdt en del, og af referaterne fremgår, at de har været spændende gode og velbesøgte.

4.

T R A F I K - FARLIG I DEN MØRKE TID.

VI GÅR NU IND I DEN MØRKE TID, HVOR DET BLIVER SENT LYST OG TIDLIGT MØRKT. DERFOR BØR VI SØRGE FOR AT GARDERE BØRNE, SÅ DE HAR MULIGHED FOR AT BLIVE SET AF ANDRE TRAFIKANTER.

HVAD ENTEN DE CYKLER ELLER GÅR, ER DET EN GOD IDE AT FORSYNE DEM MED REFLEKSMATERIALE: REFLEKS-BRIKKER OG REFLEKSBÅND. DET SIDSTE ER ABSOLUT DE SIKRESTE, DA DET ER FASTKLÆBET TIL TØJET. EN BRIK KAN LET BLIVE VÆK ELLER GLEMMES.

CYKELLYGTERNE SKAL OGSÅ VÆRE I ORDEN. DET GÆLDER BÅDE FOR- OG BAGLYGTE.

GANSKE VIST ER DET KUN EN KORT TID, DER ER BRUG FOR AT TÆNDE LYGTERNE I FORBINDELSE MED SKOLETIDENS BEGYNDELSE, MEN MANGE ELEVER DELTAGER I FRITIDS AKTIVITETER, DER SLUTTER PÅ ET TIDSPUNKT, HVOR DET ER BLEVET MØRKT.

VÆR DERFOR OPMÆRKSOM PÅ, AT LYGTERNE ER I ORDEN, OG AT DE BENYTTES.

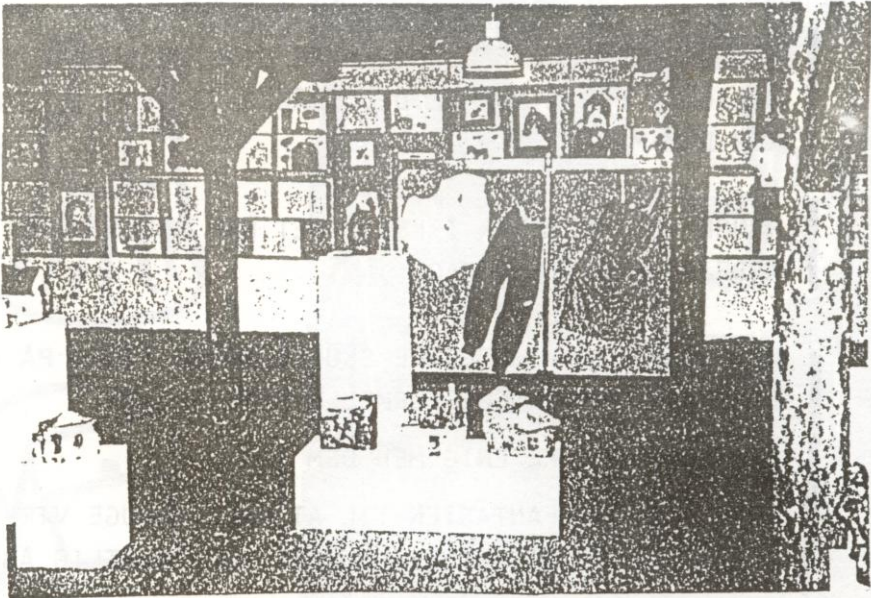
VED SKOLENS INDGANG STÅR SKOLEPATRULJEN FOR AT HJÆLPE DERES KAMMERATER SIKKERT UD OG IND AF SKOLEN. SKOLEPATRULJEN ARBEJDER FRIVILLIGT OG UDEN LØN. DET ER IKKE ALTID DET MEST TAKNEMMELIGE ARBEJDE AT UDFØRE, OG DE MÅ HAVE KRAV PÅ, AT VI HJÆLPER DEM, HVOR VI KAN.

I VINTERTIDEN BLIVER MANGE BØRN KØRT I BIL TIL SKOLEN, OG VI VIL GERNE OPFORDRE ALLE TIL KUN AT SÆTTE BØRNENE AF I PARKERINGSBÅSENE FORAN SKOLEN. STANDSNING I VEJSIDEN VED INDGÅNGENE HINDRER SKOLEPATRULJENS UDSYN, SÅ DE IKKE ER I STAND TIL AT OVERSKUE TRAFIKKEN.

SKOLEPATRULJEN GØR ET GODT STYKKE ARBEJDE OG MÅ FRA ELEVERNES SIDE OFTE FINDE SIG I PROVOKATIONER.

JEG VIL HERMED OPFORDRE BÅDE FORÆLDRE OG LÆRERE TIL AT BAKKE PATRULJENS ARBEJDE OP, SÅ DET BLIVER MIN-DRE SURT AT UDFØRE. EN VENLIG BEMÆRKNING I NY OG NÆ, KUNNE MÅSKE FÅ DEM TIL AT FØLE, AT VI PÅSKØNNER DE-RES INDSATS.

JYTTE HANSEN

UDSTILLING I PAKHUSET

UDSTILLING I PAKHUSET

I WEEK-ENDEN D. 8. OG 9. SEPTEMBER HAVDE GRUNDTVIGSSKOLEN Udstilling i Pakhuset fra P-fagene i 1983-84. P-fagene er Formning, Sang/Musik, Sløjd og Håndarbejde. Vi har organiseret det sådan, at eleverne vælger inden for 23 emner. De arbejder med emnet i et halvt år og vælger derefter nye. De arbejder 4 timer om ugen med to emner, sådan at de i et år har arbejdet med flere emner. Eks. Brugsting i træ - spil i træ - tøjsyning - tasker - filtningsmusical - folkedans - drama - skulptur - ler - tegning/maling.

Vi har gennem P-fagsordningen givet eleverne større mulighed for at vælge de områder ud, som interesserer dem mest.

Mange voksne mener ikke, at det har nogen værdi at arbejde med disse fag.

De siger, at vi hellere skulle bruge tiden på at lære eleverne nogle formelle færdigheder.

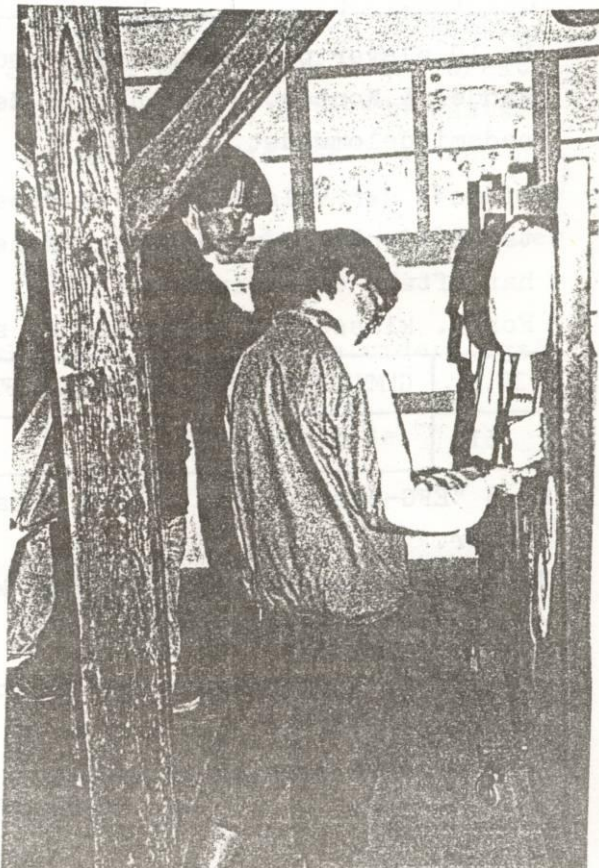
Det er jeg ikke enig med dem i!

Ved at bruge fantasien til at male, bruge værktøj, synge, danse og spille vil der forhåbentlig åbne

SIG NYE MULIGHEDER I DE TING ELEVERNE ELLERS BESKÆFTIGER SIG MED. MED UDSIGTEN TIL "FRITIDSSAMFUNDET" VIL VI FÅ BRUG FOR EN ANDEN VÆRDIMÅLER END ARBEJDE, DET BLIVER DERFOR ENDNU MERE NØDVENDIGT SELV AT SKABE SIG EN TILVÆRELSE MED INDHOLD I. DET KUNNE ARBEJDET MED VÆRKTØJ, NÅL OG TRÅD, MALERGREJ MÅSKE BIDRAGE TIL.

Anne Mette Spaanhede

H V O R   G I K   D E   H E N ?

Juni 1984 afsluttede 17 elever 10. klasse og 48 elever 9. klasse på Grundtvigsskolen - og hvor gik de så hen?

For 10. klasses vedkommende, så det således ud:

HF	EFG	LÆREPLADS	HØJSKOLE	ARBEJDE
1	10	2	1	3

De 10 elever på EFG-basisår fordelte sig med 7 til Handel & Kontor, 2 til Jern & Metal og 1 til Levnedsmiddelområdet.

Af de 3 der valgte at få et arbejde, er de 2 i "venteposition" til uddannelser senere, mens den sidste har aftale om læreplads i 1985.

For 9. klassernes vedkommende, så det således ud:

10.kl.	GYMNASIUM	EFG	LÆREPLADS	EFTERSKOLE	ARBEJDE
31	2	3	1	9	1

De 3 "EFG-ere": 2 til Jern & Metal, 1 til Handel & Kontor.

En enkelt elev er flyttet ud af kommunen, derfor er der kun 47 i opgørelsen.

- Hvis man sammenligner med de foregående år ser man at
- 10. klasse igen er på vej op i elevtal

- at der til gengæld er et fald i tilgangen til gymnasiet.
- at der ikke længere er særlig mange, der går direkte ud til en læreplads.
- samt at en del flere end sædvanligt har valgt at tage 10. skoleår på en efterskole.

Skoleinspektør Pyndt glædede sig i sin afskedstale til eleverne over, at alle havde noget "at gå ud til", og det er da også dejligt - og en forandring fra de foregående årgange. Men det er dels forsat skolegang (10. kl. + efterskole), dels EFG-basisåret, der tager det store antal, så måske må man nøjes med at konstatere, at problemet med at få en uddannelse (praktikplads) blot er udskudt et år eller to.

Vi må håbe det lykkes for dem at komme videre også sidenhen.

Jon Spaanhede

S K O L E F O D B O L D !!!

I år blev der tilmeldt et hold fra Grundtvigsskolen til EKSTRA-BLADETS skoleforboldturnering. Denne turnering spilles efter "cup-systemet", hvilket vil sige, at man er slået ud, hvis man taber en kamp (vi er med endnu).

VORES 1. KAMP:

RØRVIG FRISKOLE - GRUNDTVIGSSKOLEN:

Vi havde hørt meget om RØRVIG og om deres alder, så vi regnede ikke med at Rørvig skulle blive noget problem (det passede ikke rigtig Marl-Åge, der også var ude at se kampen men ikke rigtig synes at holde med os).

Vi undervurderede friskolens hold på grund af deres mange lilleput-og drengespillere, som noget overraskende var i stand til at presse os i perioder.

Kampen endte med en 4-0-sejr til Danmark, hvilket dog var alt for lidt i forhold til de chancer vi havde.

VORES 2. KAMP:

GRUNDTVIGSSKOLEN - NORDGARDSSKOLEN:

Denne kamp blev der snakket meget om, (ihvertfald mellem spillerne fra de to hold), og begge hold var meget opsat på at få "fjenderne ned med nakken"

//

Det med hvornår vi skulle møde op på stadion var vist ikke helt klarlagt, ihvertfald kom nogle af vores spillere først, da der var fløjtet op. Der blev spillet forsigtigt i starten af kampen, hvor det var "Nord" der pressede.

Efterhånden som tiden gik, kom vi mere og mere ind i kampen, og det var også os, der åbnede scoringen.

Efter en god jævnbyrdig kamp vandt vi med cifrene 5-1.

Det skal nok lige nævnes, at til denne kamp havde Marl-Age skiftet parti.

VORES 3. KAMP:

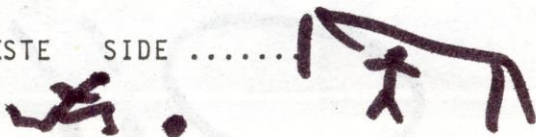
GRUNDTVIGSSKOLEN - BOBJERGSKOLEN (Asnæs):

Denne kamp var en sand "fodbold-gyser", hvor der virkelig blev fightet fra begge holds side.

Først i starten af anden halvleg blev der scoret, af SØREN CARLSEN, og vi var sikre på, at den skulle holdes hjem. Vi blev dog klogere da deres, utroligt godt spillende, anfører - scorede ca. 3 min. før tid.

SA måtte der en omkamp til på 10 min. i hver halvleg for at prøve at få en afgørelse. Det lykkedes imidlertid ikke, og så måtte man ty til det mest frygtede:

SE NÆSTE SIDE .....

! STRAFFESPARKSKONKURRENCE !

Asnæs startede og scorede sikkert. STILLING:1-2
 Så var det os. Det var Brian Flodtyd der brændte.
STILLING:1-2. - Så var det igen Asnæs, der igen
 scorede sikkert. STILLING:1-3. SÅ var det os igen.
 Denne gang var det Søren Hansen, der scorede usige-
 ligt sikkert. STILLING:2-3.

Så var det igen Asnæs, der for tredje gang scorede
 sikkert. STILLING: 2-4.

Vores tredje mand var Jesper Jensen, og han scorede
 koldt. STILLING: 3-4.

Deres fjerde mand BRÆNDTE. STILLING: 3-4.

Nu kunne Mogens Rasmussen bringe os op på siden, og
 det gjorde han ved at sætte kuglen helt oppe i
 hjørnet.

STILLING: 4-4.

Deres femte mand scorede til stillingen 4-5, og nu
 skulle Peter Krebs score, hvis vi ikke skulle tabe.
 Det gjorde han.

NU SKULLE VI UD I OMSPARK.

Deres mand brændte, og nu kunne J E G afgøre det
 hele til vores fordel med en scoring. JEG puttede
 sikkert "rouladen" op i hjørnet, så vi havde vundet
 med

6 - 5

-

!!
 SØREN OLSEN

DIPLOM

*for deltagelse
på skolens
fodboldhold*

1984

14
KAMPEN MELLE M GRUNDTVIGSSKOLEN OG JYDERUP KOM-
MUNESKOLE.

MANDAG d. 01.10.84 kl. 15.30

Vi aftalte at skulle mødes kl. 15.00, for at vi kunne nå at klæde om og varme op, men da der var fem minutter til, vi skulle starte var Søren Carl- sen 10a endnu ikke mødt op, og vi aftalte at lade ham starte ude og bruge ham som hemmeligt våben. Det virkede som det skulle, og han scorede da også et mål.

I første halvleg spillede vi ikke helt op til vores normale standard, det var kun forsvaret, der spillede godt. De bedste spillere var Anders Han- sen 10a, der også fik bamsen og debutanten Peter Larsen. I første halvleg fik vi da også kun scoret en gang.

2. halvleg spillede hele holdet godt, det gav også udslag i mål, vi scorede til 2-0 allerede efter 5 minutter, og til 3-0 efter 6 minutter, det knæk- kede Jyderup fuldstændigt og da der manglede 10 mi- nutter, stod den 5-0. Da vi havde scoret til 5-0 bad jeg 10b om at blive taget ud p.g.a. en skade i låret. Dette gav udslag i to mål til Jyderup, de ene på straffe lavet af Steve Mogensen 10a, og det andet på et drop af Lars Henriksen 10a.

RESULTAT 5-2 til GRUNDTVIGSSKOLEN

BRIAN 10b

Stævnet startede ved 9 tiden. Spydkast var den første disciplin. Her blev Anders og Bo nr 2 ud af 12 hold. Den næste var 100m. hvor superatleterne stillede op. De vandt selvfølgelig deres heats i fantomtider og blev sammenlagt en sikker vinder (sammen med 2 andre, he he). Derefter var der kuglestød, hvor Anders og Steve blev en flot nr. 2. Så skulle Søren og Peter (alias superatleterne) springe længde. Det gik knap så godt da de kun blev nr. 2.

Og så begyndte det at regne (fryd for Jens der var ude at måle pigernes spydkast). Da regnen blev ved med at piske ned blev man nødsaget til at aflyse resten af disciplinerne (4 x 100, 1500m, og højdespring.) for atleternes sikkerheds skyld. Nu blev de 4 gennemførte discipliner afgørende for hvilke 3 skoler der gik videre til amtsfinalen i Ringsted.

Vi ventede spændt på slutresultatet som blev læst op med de dårligste først. Så vi måtte vente længe på at høre vores placering, som deprimerende nok kun blev en 2. plads. Men det skal dog siges at vi sparede på kræfterne til Ringsted.

AMTSFINALEN I RINGSTED

Her var der 5 deltagende hold.

Vi startede med 100m. Her blev Søren og Peter nr. 2 efter Møllegårdsskolen. Det var skuffende da deres bedste kun løb på 11,5 sek. Derefter var der længdespring hvor Peter og Søren igen stillede op. Her blev de igen en samlet nr. 2. efter Møllegårdsskolen. Så var det Steve og Anders's tur til at kaste spyd. Steve kastede sit livs kast (ikke noget at prale af), men Anders havde en dårlig dag så de blev sammenlagt nr. 4. Møllegården vandt igen.

Nu var det Bo og Lars der skulle "jumpe" højde. Der var sat store forventninger til Lars der har

en personlig rekord på 1.70m. Men det kiksede en smule, han fik kun lige presset sig op på 1.30, mens Bo sprang op til sit bedste(1.55). Desværre rakte det kun til en 5. plads. Til en afveksling vandt Møllegårdsskolen.

Så skulle vi løbe 4 x 100m stafet. Peter, Thorbjørn, Steve og Søren løb i denne rækkefølge sig ind på en flot 2. plads efter, ja gæt engang(*) (det rigtige svar findes nederst på siden).

Derefter stødte Anders og Steve i kuglestød sig ind på en 2. plads Vig skole var heldige med vindforholdene og vandt derfor denne disciplin. Til sidst var det Lars og Torben "trucker" (der var flyttet fra Nord over til Grundtvig for en enkel dag.) der skulle løbe 1500m. Her vandt Lars sikkert og "trucker" kom ind på en flot 3. plads i hans første løb nogensinde. Det gav en sammenlagt 1. plads. Hermed var amtsfinalen slut og slutstillingen blev således:

1. Møllegårdsskolen	8581 p.
2. GRUNDTVIGSSKOLEN	7136 p.
3. Vig skole	6972 p.
4. Højby skole	6425 p.
5 Valdemarskolen	5457 p.

(*) Møllegårdsskolen.

Peter og Søren 10a.

ANNONCE: 17

skole

fest

UNDERHOLDNING

DISCOTEQUE

Kærgård's Trio

TORSDAG 8. NOV. 84

FORSALG AF BILLETTER m.v. I UGE 43 (22 - 26) okt
- ELEVERNE FÅR EN SEDDEL MED HJEM.

- Reserver dagen!

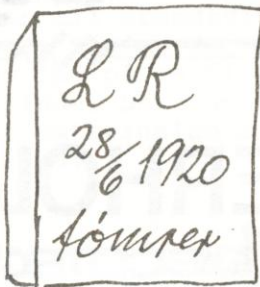
ELEV RÅD - LÆRER RÅD - SKOLENÆVN

18:

Når man graver i jorden, finder man spor af dem, der var her for os.

Da gulvet i drenge salen blev fjernet, fandt vi også spor:

På en af
pillerne,
der bar
gulubjælkerne
stod

for bogstaver, dato og erhverv
på en af dem, der byggede
skolen!

Hvem hvem var han?

Hvem kan fortælle noget om
den gang, skolen blev bygget?

Pend.

KLARA KLOG var med i forårets udgave af Under Kastanien med "kløgtige" bemærkninger, svar og kommentarer - men hun har ikke hørt ret meget fra jer siden,

så skriv til KLARA KLOGs BREVKASSE.

(den vil efter ferien være at finde i nærheden af kiosken).

Har du et mindre problem, som f.eks.:

Hvorfor er jeg altid så træt ?

Hvorfor må jeg ingenting ?

Hvorfor er chips og cola ikke sundt ?

Hvorfor er drenge altid så vilde ?

Hvorfor vil piger altid kun fjante ?

Hvorfor er ingenting sjovt ?

Kan man lære noget her ?

ELLER:

Skriv om det, du er glad for.

Skriv om det, du har lært siden sidst.

Om DATA, om P-fag (nye p-fag ?)

Om din nye plade, om den bog, du lige har læst, om et godt råd eller en god idé!

KLARA KLOG kan også bringe dit digt, din tegning, din historie eller en sjov opgave,

Kærligst

KLARA KLOOOOG

D A N S E T E A T E R

ER ET NYT OMRÅDE I DEN FRIVILLIGE UNDERVISNING
EFTER SKOLETID.

Vi har nu danset 5 gange, og vi har lært 5 forskellige trin. Lært ? Nej, vi har ikke lært det endnu - vi kender dem kun. Det vil tage ca. 16 sek. at præsentere 5 trin i en dans, så tilgiv os, hvis vi gentager nogle af dem, når vi optræder.

I vores 5.time havde vi den første sceneprøve. Vi skulle bl.a. s e hinanden, lære ikke at falde ned af scenen og ikke mindst lære at g å ind på scenen. Lære at gå, så det ligner dans. Ak, hvor de unge talenter vader . Så siger man: Ret jer - stræk jer - skrid over gulvet - hold rytmen - Hold blikket - vær stolt, det pynter!

(Pigerne er enige om, at jeg til jul skal have en stok og en stol, ligesom hende den smukke i FAME).

Dansetruppen er meget forskelligt sammensat. Vi startede med at være 12: 2 fra 10 kl., 3 fra 9.kl., en flok fra 4.kl. og 2 små fra 1.kl. Nu er vi dobbelt så mange, og tilgangen er kommet fra 2.-5.kl., især fra Nordgårds-skolen - og det er godt.

Det er sjovt at danse. Bevægelsesmulighederne er uendelig mange. Det er meget lettere at fordybe sig, når det hedder dans.

Selve dansen begrænses kun af vore egne forventninger. De mange dansefilm de seneste år og ikke mindst FAME præger forventningerne. Da vi startede den første dansetime, lød det som med een mund: Vi vil gerne danse noget FAME-agtigt. Jeg siger OK, for det er også sjovt. Men pigerne vil alligevel ikke stå og øve strakt vrist ved ribben - men det gør de jo da i FAME, ikk' ?

Det sværeste ved dansen er at være stilfulde, og det vil bl.a. sige at være bevidst om sin krop. Det er svært at være rank, ret, stolt, flot og samtidig være afslappet - så jeg siger: Øv jer foran mørkets mørke vinduer eller foran spejlet. Det er spændende at se sine egne bevægelser.

Når vi så har lært at vide, hvad vi gør, kan vi gøre, hvad vi vil.

Det er simpelthen h e r l i g t !

Anna-G

En lærerdrøm:

Tænk, om man var som grisen i Valhal. Om grisen Særimner fortælles det, at man hver dag kunne skære flæsk af den, og straks vokse det ud igen.

Tænk, om man hver dag kunne give ud af sig selv, og derefter straks forny sig!

(jeg føler mig nu oftest som en lagkage - og der er kun eet stykke tilbage).

Klara Klog.

Kære G.A og Andre' interesserede!

Så er vi nået til USA hvor vi bor hos Maj-Britt Jørgensen som er AU-PAIR pige i Nashville, Tennessee. Maj-Britt kommer fra Nykøbing, Bispevej ligesom nogle af jer. Vi har været i New York, en stor by hvor der sker overfald hver 3. minut. Der skete dog ikke noget med os. Senere tog vi med bus i 10 timer til Virginia (en af USA's 50 stater). I byen Roanoke

kender vi nogle som havde købt en bil for os. Vi betalte 1500\$ for den. (1\$ = ca. 10 KR.). Bilen er stor og kører fint, men vi skal jo også køre ca. 15.000 km. I Roanoke boede vi hos en meget sjov familie, som var meget hjælpsomme, det er alle de amerikanere vi har mødt også, undtagen i New York, men det er også en af Verdens 3 største byer.

I Roanoke besøgte vi en skole og det var meget sjovt at se hvordan de har det. Børnene er meget forskellige fra jer. De ser tit fjersyn, i 4-6 timer om dagen, (nogle har 99 forskellige kanaler) og leger ikke meget med hinanden som jer, og det er ikke godt for dem. På turen til Maj-Britt har vi boet meget i telt. Vi har tit boet i telt i Nationalparker og når det bliver mørkt kommer der stinkdyr hen til teltene for at få mad. Hvis man kommer til at røre dem, sprøjter de en væske ud som lugter slemt. En aften var der en under vores bord som jeg var ved at træde på, men jeg rørte den heldigvis ikke. Der er også bjørne, som vi spise vores mad i så det må vi gemme i bilen. Jeg fik dog et billede af en af dem, en dag vi var iskoven. Disse bjørne er sorte og gør som regel ikke noget. De brune bjørne som vi møder senere, er mere interesserede i os end i vores mad, så dem må vi passe mere på. I morgen kører vi mod Nord til de store søer (som I kan se i jeres atlas) Vi kommer forbi Chicago og tager derefter mod Vest til en Nationalpark, der hedder Yellowstone. Der er en masse dyr og geysere og en masse andre spændende ting som jeg vil skrive om senere.

Jeg håber virkelig at I vil sende en masse breve til mig. I kan få Jan eller andre til at hjælpe jer med det og få skolen til at betale frimærkerne selv, om jeg har det sjovt, savner jeg jer utrolig meget og glæder mig til brevene. Brevene skal sendes ca. d. 5-6 ^{senest 9 SEP} september, så er de på post huset i Rapid City, South DAKOTA, når vi kommer mellen d. 15-17 september. Når jeg har fået brevene fra jer skriver jeg i gen. min adresse er:

Tim Gideon	South DAKOTA
Poste Restance	
Main Post Office	USA
RAPID City 57401	

Mobning – et stort problem – og en indsats værd

Omkring fem procent af skolens elever er udsat for mobning i mere eller mindre udstrakt grad. I denne artikel gives bl.a. en række anvisninger på, hvordan forældre kan forholde til mobningen.

Af redaktør Lars R. Vendelbjerg

En far til en 14-årig skolepige har nu mistet tålmodigheden, efter at hans datter gennem længere tid har været udsat for alvorlig mobning og vold fra andre elever.

Den 14-årige er adskillige gange blevet tævet af kammeraterne. Sidste efterår endda så alvorligt, at hun fik nogle tænder slået ind og blev sparket, så hun måtte behandles på hospital.

— Efterhånden er det sådan, at hun ikke længere tør fortælle os noget, siger hendes far.

Hun siger blot, at hun har ondt i hovedet eller andre steder uden at fortælle hvorfor. Faderen har nu henvendt sig til skolenævnet og bedt om indkaldelse til et forældremøde. Nu må denne ungdomsterror bringes til ophør.

Autentisk beretning fra dagspressen. Et eksempel på forhold, som tusindvis af skoleelever – i større eller mindre grad – må leve under i deres daglige skoletilværelse. Heldigvis er det de færreste, der udsættes for direkte vold. Men

mobningen – de systematiske drillerier fra plageånderne – er kendt fra enhver skole. Alle elever og forældre kender eksempler. Undersøgelser anslår, at ca. fem procent af skolens elever udsættes for mobning.

Ofte skjult

Alligevel trives mobningen ofte i det skjulte, d.v.s. uden forældrenes viden. Af skræk for repressalier tør mange af ofrene ikke fortælle om, hvad de udsættes for. Og såvel forældre som lærere kan have svært ved at gennemskue, hvad der foregår.

I vore nabolande Sverlgø og Norge har man taget mobning-problemet så alvorligt, at man gennem storstilede kampagner har bestræbt sig på at sætte ind. Det svenske undervisningsministerium organiserede for nogle år siden en kampagne for »en tryggere og mere menneskelig skole«. Og sidste år indledtes en oplysningskampagne i Norge. Der sattes meget på at inddrage såvel lærere som forældre, og til formålet er fremstillet målrettet litteratur, videofilm, forslag til gruppearbejde, møder m.v.

Mobningen er normalt et gruppe-phen, men også når enkelt-personer står bag, vælger nordmændene at betegne det som mobning. Der skelnes mellem den direkte – undertiden rå – plagen og indirekte mobning, hvor en elev holdes ude fra kammeratflokket.

Kontakt til forældre

I en folder, som alle forældre tilbydes, opfordres hjemmet til at kontakte skolen, hvis man har mistanke om, at ens barn udsættes for mobning.

– I samarbejde med skolen kan der gøres meget for at ændre barnets situation i positiv retning.

Men forældrene kan også direkte sætte ind for at hjælpe barnet.

– Prøv at få dit barn til aktivt at komme i kontakt med en eller flere af eleverne i samme eller en anden klasse, f.eks. elever med tilsvarende interesser. Børn, der afvises i et fællesskab, har ofte svært ved selv at komme i kontakt med andre.

– Derfor er det vigtigt, at voksne opmuntrer og støtter sådanne kontaktforsøg – ellers giver barnet måske op ved den mindste modgang.

– Til gengæld: hvis han eller hun opnår at få

mindst én ven, kan det få stor betydning.

Det kan også være en stor hjælp for et barn som drilles eller isoleres, at forsøge at begå sig i helt nye miljøer. Det vil ofte være lettere for et barn at få kontakt med andre i et miljø, hvor børnene ikke kender hinanden på forhånd.

Eleven kan f.eks. forsøge sig inden for idræt eller hobby-virksomhed.

F.eks. ved idræt er den fysiske træning værd at bemærke sig. God form kan nemlig give større selvtillid. Og det vil ofte forbedre forholdet til kammeraterne, siges det i forældrefolderen.

Det underbygges af undersøgelser om ofre for mobning, der som gruppe betragtet viser sig at være klart fysisk svagere end gennemsnittet af elever.

Mobberne får problemer

Folderen henvender sig også til plageåndernes forældre.

– Det er ikke let at se i øjnene, at ens barn mobber andre. Men hvis det er tilfældet, må du forsøge at gøre noget ved det. Det er vigtigt både for dem, der bliver plaget og for dit eget barn. Forskning viser nemlig, at børn som er aggressive mod andre meget ofte får problemer senere i livet, hvis de ikke ændrer deres negative væremåde.

I folderen foreslås direkte tiltag:

– Gør det klart, at du ser med alvor på, at dit barn mobber andre, og at du ikke vil acceptere det. Tag evt. en kontakt til klasselæreren.

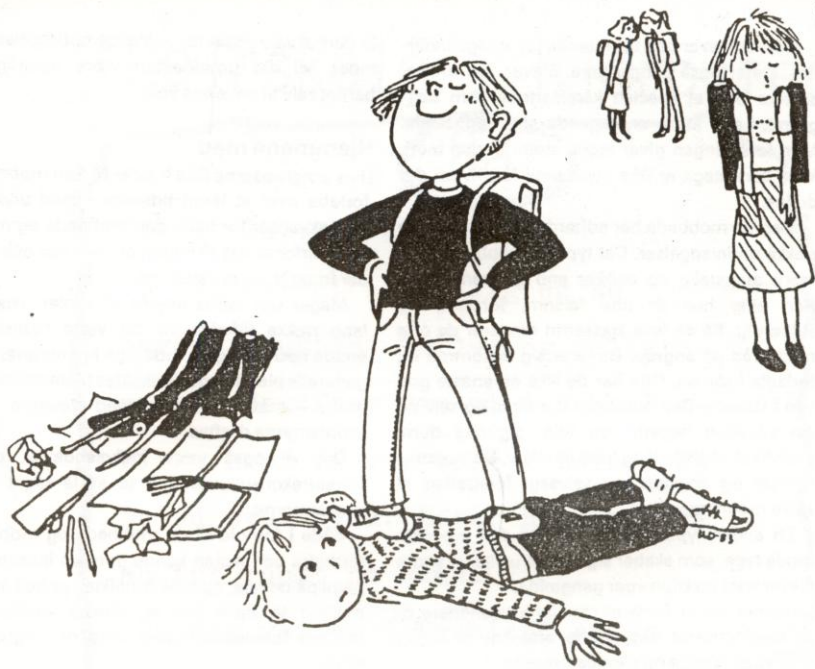
– Prøv at diskutere jer frem til nogle regler for opførsel og samvær i familien. Det skal være regler, som både børn og voksne skal efterleve. Reglerne skal måske sættes op på opslagstavlen.

– Ros barnet meget og vær opmærksom, når det opfører sig godt og følgerne reglerne. Et aggressivt barn er mere tilbøjelig til at ændre opførsel, hvis det føler sig afholdt.

– Når aftalerne ikke holdes skal det have konsekvenser. De skal være ubehagelige – f.eks. at barnet forbydes at gøre noget, det gerne vil, og som forældre må man optræde bestemt og konsekvent. Men fysisk afstraffelse er ikke nogen løsning. Det vil tværtimod gøre barnet mere aggressivt.

– Prøv at følge med i, hvad dit barn foretager sig, og hvem der er med i omgangskredsen – i og uden for skolen.

Forsideillustrationen til »Mobbing – baggrunn og tiltak«. Illustreret af Inger Landsem Danielsen.

Vær så meget sammen med dine børn som muligt. Mobning og anden uacceptabel opførsel finder sted, når de voksne ikke er tilstede og ved, hvad der foregår.

Andres indflydelse

Det var rådene til de »direkte implicerede«. Men hvordan skal omgivelserne forholde sig. Ja, ikke mindst meningsdannelsen er en væsentlig faktor, mener forfatterne til forældrefolderen.

- Lad ikke dit barn være i tvivl om, hvad du mener om det at mobbe eller plage andre. Hvis skole og hjem tager afstand fra mobning vil det have en klart positiv indvirkning på barnet.

- Snak med sit barn om mobning. Mobbes der i klassen? Bliver nogle holdt udenfor? Kan dit barn forstå, hvordan »offeret« må føle det? Kan han eller hun gøre noget for at ændre forholdene?

Og hvad med ansvaret?

- Nogle børn indleder aldrig selv mobningen, men er med, når andre fører an. Hvordan med dit barn? Gør det klart, at alle som deltager har medansvar.

Børn lader ofte være med at fortælle de voksne om mobning, fordi de mener, at det er at sladre. Men man må prøve at få børnene til at forstå, at det ikke er sladder men solidaritet med de svage at fortælle om mobning.

Forfatterne peger også på en vej til at bryde den isolation, der ofte kendetegner de mobbede.

- Måske kan du gøre noget for at få dit barn og vennerne til at tage sig af en som bliver mobbet. Måske kunne du foreslå, at eleven blev inviteret med på en tur – eller med hjem.

Hvis andre ikke griber ind, kan situationen blive langt mere pinefuld end nødvendigt for »offeret«, skriver forskerne Dan Olweus og Erling Roland i special-hæftet »Mobbing – baggrunn og tiltak.«

Ofte gengangere

- Hvis der ikke gøres foranstaltninger er det sandsynligt, at den mobbede ikke kommer ud af situationen – i hvert fald ikke på kort sigt.

Det underbygges af undersøgelser, som siger, at elever, som i en bestemt periode er udsat for mobning, ofte senere udsættes for mobning.

Situationen er ofte tilsvarende for »plageånderne«. De er også gengangere. Elever, der drilles, anfører ofte et specielt karaktertræk som baggrund, f.eks. at de er fregnede eller rødhårede. Men forskningen giver ingen støtte til den teori. Ydre kendetegn er ikke afgørende for, hvem der drilles.

Men de mobbede har adfærd tilfælles, viser en række undersøgelser. Det typiske mobbe-offer er mere ængstelig og usikker end gennemsnittet. Han eller hun er ofte følsom, forsigtig og stilfærdig. På de lave klassetrin reagerer de ofte med gråd på angreb. De føler sig ensomme og forladte i skolen. Ofte har de ikke en eneste god ven i klassen. Den mobbede vurderer sig selv og sin situation negativt og føler sig ofte dum, mislykket, skamfuld og lidet attraktiv. De negative følelser og angsten, kan selvsagt forstærkes af selve mobningen.

En anden type mobbe-offer, er den provokerende type, som skaber sig så stor uvilje, at andre elever som reaktion »gør gengæld«. Sådanne elever forekommer langt sjældnere og er karakteriseret ved, at de ofte har et heftigt gemyt, er urolige og ukoncentrerede.

Mobberne har også generelt en række træk til fælles. De er typisk aggressive, hvilket oftest rettes mod såvel kammerater som voksne. De er ofte impulsive og med stærke behov for at dominere andre, og i den sammenhæng er vold og voldelige midler naturlige for dem. Det at plage oplever de ofte som noget spændende, og de har ingen eller kun ringe medfølelse for dem, det går ud over. I almindelighed er de fysisk stærkere end gennemsnittet af elever.

Plageånderne har ofte to eller tre kammerater, som især »hjælper« og »støtter« dem.

Baggrunden

Forskere har søgt at klarlægge baggrunden for mobbernes adfærd, og har især registreret tre faktorer.

En væsentlig faktor er forældrenes eller opdragerens følelsesmæssige grundindstilling. En opdragelse uden varme og interesse for barnet befordrer en aggressiv og fjendtlig adfærd. Det er også vigtigt, at der sættes nøje grænser over for aggressiv adfærd. Et barn har behov for at vide, »hvor grænsen går«, mener forskerne. Endelig står det klart, at vold avler vold.

Er barnet selv udsat for voldelige opdragelsesmetoder, vil det umiddelbart være naturligt for barnet selv at anvende vold.

Hjemmene med

Hvis omgivelserne ikke træder til, kan mobningen forløbe over et langt tidsrum – med ulykkelige konsekvenser for både den mobbede og mobberen. Derfor er det så vigtigt at blive klar over, hvad der foregår, og at sætte ind.

Meget kan klares internt på skolen, men i en lang række tilfælde vil det være naturligt, ja, endda nødvendigt at inddrage hjemmene. På det generelle plan kan der indkaldes til klasseforældremøde – måske sammen med eleverne – hvor problemerne drøftes.

Det vil også være indlysende at benytte forældrekonversationerne til at få taget fat på problemerne.

Både i forhold til de mobbede og mobbernes forældre bør skolen kunne gøre en indsats for at pege på udveje, og hvis konflikten er helt åbenbar mellem to børn kan en direkte konfrontation mellem forældreparterne være den rigtige løsning.

– I sådanne tilfælde må børnene være inddraget, og de kan også være til stede under mødet, siger forskerne Ulweus og Roland.

– Når man samarbejder på den måde, er det selvsagt meget vigtigt, at plagerens forældre ikke oplever det som om, de er sat på anklagebænken af læreren eller offerets forældre.

NB: I forbindelse med den norske kampagne mod mobning er der udover litteratur også fremstillet videofilmen »Mobbing« med scener fra en skolelevers hverdag.

Landsforeningen Skole og Samfund

(Landsforeningen af skolekommissioner, skolenævn og forældreforeninger)

Stiftet 5. juni 1935.

Sekretariat:

Nørrebrogade 157, 5.,
2200 Kbh. N. Tlf. (01) 81 03 22

Lejrskole i Hjerpsted

8a

Fra d. 21.-25. august.

1. dag var vi i Esbjerg og se havnen, auktionshallen og sællariummet. Bagefter var vi i Ribe Domkirke hvor vi var oppe i tårnet og se ud over byen. Efter Ribe var vi en tur rundt på Rømø.

2. dag var vi i Tyskland og se Bomkirken i Slesvig, bagefter kørte vi til Flensborg og købte ind.

3. dag var vi på marsktur for at se marsken og Tønder sluse. Bagefter var vi på Tønder gågade og handle.

Hytten vi boede i var elendig fordi der hverken var varmt vand eller bad.

SØREN OG FLEMMING.

Den første uge var jeg på Apotekerhjørnet som tjener. Jeg skulle møde klokken 10.30 hver dag, så spiste vi morgenmad, og bagefter skulle vi gøre klar til kunderne. Der skulle bæres is ind, tændes lys, fyldes op i baren og tørres borde af, hvis de var støvede. Klokken 11.00 blev daren åbnet. Mit job var at rydde af bordene, når kunderne var gået, jeg serverede også (under opsyn). Jeg skulle også sætte i opvaskemaskinen, så der hele tiden var rent porcelæn og bestik.

Den anden uge var jeg i Botanisk Have. Det var skægt. Vi skulle møde klokken 8.00 mandag morgen, når jeg siger vi er der, fordi jeg var sammen med en anden praktikant som hed Helle. Først blev vi vist rundt i nogle af drivhusene, bagefter gik vi op på et kontor. Der sad vi og kiggede i nogle bøger med en masse navne og en masse tal det fattede vi ikke meget af. Ham som viste os rundt, hed Gert. Da vi havde kigget i bøgerne, begyndte vi at sortere frø, vi skulle sortere dem i hundreder, og for dem, der ikke var numre på, skulle vi slå navnene op og skrive nummeret på posen. Den dag fik vi fri klokken 15.00.

Tirsdag var vi ude og ordne have, vi skulle luge udkrudt og fjerne alle de rødder, vi kunne. Så skulle vi vende jorden og rive bagefter. Da vi var færdige med det, fik vi frokostpause. I frokostpausen gik vi en tur i haven, der mødte vi en mand, som stod og fodrede fugle med hånden. Ham beundrede vi lidt, så spurgte han, om vi ville prøve; det ville vi selvfølgelig gerne. Fra den dag kaldte fuglene på os hver gang vi gik forbi. Klokken 13.00 gik vi tilbage, så skulle vi ned i kælderen og tørre frø. Det var nemt nok, man skulle bare sætte frøposerne ind i en maskine. Når maskinen var fuld skulle den sættes på 30° og stå der ca. 8 timer. Bagefter gik vi op og rystede frø, man skulle sortere bladene og blomsterne fra frøene. Den dag fik vi fri klokken 15.30.

Onsdag mødte vi 8.30, så gik vi ud i haven for at tilplante den jord, vi havde ordnet om mandagen. Det tog ca. 1 til 2 timer, bagefter fik vi frokostpause. I frokostpausen gik vi op i de runde drivhuse, der elskede vi at gå, det var, som om man var i en hel anden verden. Der var en åkænde, hvis blade var ca. 1m. i diameter. Hvis man lagde en træplade oven på bladet, kunne der sidde en voksen mand ovenpå. Efter frokostpausen rystede vi frø, derefter var vi ude og finde planter, som skulle bruges til undervisning. Bagefter fik vi fri.

Torsdag tørrede vi frø, sorterede frø og rystede frø, i frokostpausen gik vi ned til bageren og spurgte om de havde noget gammelt brød til fuglene. Det havde de ikke, men vi måtte få noget frisk møggenbrød.

Fredag lavede vi ikke andet end at sortere frø, bagefter var vi ude og se de drivhuse, som vi ikke havde set, derefter fik vi fri.

Jeg syntes det har været sjovt af være i praktik.

Hilsen Mette Larsen.

Mette Larsen.

Jeg var i praktik hos en arkitekt i Rørvig.

Hans tegnestue hedder:

Buchs tegnestue
MAA Arkitekt Poul Buchholtz
Vestergade 34
Rørvig

x246

Jeg lærte hvordan et hus bliver tegnet helt fra bunden. Det tager ca. 1½ at tegne en skitse. Der er fra 2 til 10 tegninger til et hus eller en kontor bygning. Han var ved at tegne et stort sommerhus, så fordi kunden, eller bygherren som kunden hedder, selv havde lavet nogle skitser, så måtte Buch tegne nogle nye skitser. Jeg lærte også at skrive arkitektskrift. Vi fik kager 2 gange om dagen. Store fede chokoladeboller, kanelstænger o.s.v. Foruden Buch selv (og så mig) var der en teknisk assistent, som hedder Agnete. Hun tegnede store snit af huse. Det er hendes speciale. Timelønnen hos ham er 208 kr. pr. time. Men det dækker også løn til ham selv og hans tekniske assistent, skat o.s.v. Jeg er glad for at jeg kom der ud hos ham som arkitekt.

Venlig hilsen

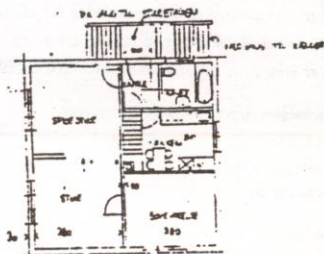
Morten V.

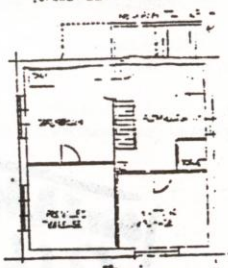
FRONT 1:50 1:50 1:50

FRONT 1:50 1:50 1:50

STAGE 1:50

KVALOR

8h. kl. + 1. og 2. klasse deltager i 3 km-turen kl. 11,00 - ca. 12,30
Elevet fra 3. - 10. kl. vælger (senest ma. d. 22/10) gennem klasselæreren mellem
3 km-turen kl. 11,00 - ca. 12,30
5 km-turen kl. 11,00 - ca. 12,30
og 10 km-turen kl. 11,00 - ca. 13,30
Alle har fri fra skole, når de har meldt tilbage til målet efter turen.

SKOLERNES MOTIONS LØB

Du må ikke forlade skolen, før du har afleveret dit startkort til læreren ved målet!
Alle klasser møder til sædvanlig tid efter skemaet. Forældrene kan se herover, hvornår deres barn har fri. (Spørg barnet, hvilket løb det deltager i). Skolen giver en forfriskning efter løbet. Husk løbetøj og vær i øvrigt klædt Oktober, 1984 på til vejret.

Til forældrene.

ONS dag d. 24. oktober deltager elever, lærere og andet personale ved jeres barns (børns) skole i SKOLERNES MOTIONS LØB.

et er ikke muligt at lave idrætsstævner, hvor alle elever deltager! Det er altid den samme udvalgte flok, der er af sted, og som i alle oplevelserne!

venstående er udsagn, som ofte er hørt - men ikke altid lige rare sandheder at høre! Hvordan bærer vi os ad med at igodse alle elever - at give alle en positiv idrætslig oplevelse? Hvordan kan vi lade ALLE være »de udvalgte«? ANDSUDVALGET for SKOLEIDRÆT håber, at SKOLERNES MOTIONS LØB kan gøre udsagnene usande og ære et godt svar på spørgsmålene.

Initiativet til SKOLERNES MOTIONS LØB blev taget på Fyn i 1982, hvor 189 skoler med 55.000 elever og lærere deltog i motionsløbet den sidste skoledag før efterårsferien.

1983 deltog 581 skoler med 169.000 elever og lærere fra 6 amter og Københavns kommune.
1984 er året, hvor SKOLERNES MOTIONS LØB er et tilbud til samtlige danske skoler.

Motionsløbet bygger på følgende princip:

ALLE SKOLER - SAMME DAG (såfremt det er praktisk muligt)

Det vil sige, at hver enkelt skole arrangerer sit eget motionsløb med distancerne ca. 3 km, ca. 5 km og ca. 10 km i skolens nærhed.

Formålet er:

- at motivere skoleelever, lærere og øvrigt personale til at dyrke regelmæssig motion.
- i forbindelse med motionsløbet at informere om forskellige motionsformer til fremme af trivsel og velvære.

SKOLERNES MOTIONS LØB er også et forsøg på i højere grad at gøre idræt til en del af skolens hverdag for såvel lens elever som dens voksne medarbejdere.

Det er vort håb, at onsdag d. 24. oktober 1984 bliver en dag, hvor tusinder af glade piger og drenge og mange voksne for en stund mødes til sund motions-aktivitet.

Med venlig hilsen
LANDSUDVALGET for SKOLEIDRÆT

Grundtvigsskolens idrætsudvalg.

Hjerteforeningen hilser motionsudvalget og det for alle skoler velkommen. Et af Hjerteforeningens formål er netop at motivere til forebyggelse af hjerte- og kredsløbs sygdomme, og det vil vi i dag kan vi ved blandt andet regelmæssig motion. Men vi vil også gennem dette arrangement være med til at tilgive skolebørn varige motionsvaner, overbevist om, at de kommende generationer vil blive mindre syge og opleve større velvære. Vi ønsker blynd med jer alle i det for Skoleidræt held og lykke med det fremtidige samarbejde og i øvrigt os om samarbejdet.

**ONS DAG
24
okt.**

Danmarks Trim-komité er et nedsat udvalg af de fire idrætsorganisationer i Danmark med det formål bl. a. at motivere den danske befolkning til regelmæssig motion. Man kan ikke blive medlem af Trim. Trim er et tilbud om gennem fysisk aktivitet og friluftsliv at få det bedre i hverdagen. At give glæde og trivsel. Man skal trimme, fordi det er sjovt. At det så samtidig kan være sundt er jo kun et plus mere. Danmarks Trim-komité glæder sig over det initiativ Landsudvalget for Skoleidræt har taget med oprettelse af »Skolernes Motionsløb« og håber, at mange drenge og piger herigennem får lyst til regelmæssig motion - enten ved løb eller andre former for idræt.

Danmarks Trim-komité

K A L E N D E R - OKTOBER-JANUAR

- 22/10 - 03/11: 10ab i ERHVERVSPRAKTIK
- 29/10 - 02/11: 4b på lejrskole i jernalderbyen i Lejre.
- 05/11: Skolenævnsmøde
- 08/11: Skolefest (se annonce)
- 12/11: 8.-10.klasse i teater: Richards pubertetsklinik (Hallén)
- 14/11: Erik Sigsgaard
- 15/11: Karakterbøger 8.-10.klasse
- 23/11: 0A - 1a - 3ab i teater: Vi leger ikke med tøser (Grundtvigsskolen)
- 03/12: Skolenævnsmøde
Nye P-fagshold dannes
- 12/12: 0B - 1a i teater:Lille og vågen (Nordgårdsskolen)
- 13/12: Luciadag
- 14/12: Idrætsmærke uddeles
- 16/12: Familieeftermiddag LUCIA
- 21/12: Juleafslutning

---

*OBS! 24/10: Motionsløb
(se for. side)*

